

★★ POLITIDIREKTORATET

Miljøverndepartementet
Pb. 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref.
2002-458-1 K/Thg/tla

Vår ref.
02/01489 008

Vår dato
27.06.2002

Høring av NOU 2002:1 Fortid former framtid - utfordringer i en ny kulturminnepolitikk

Det vises til brev av 28.2.02, vedlagt NOU 2002:1

Politidirektoratet vil bemerke at det i utredningen savnes en vurdering av hvilken rolle politiet kan spille i et aktivt, forebyggende kulturminnevern. Et aktivt oppsyn og raske reaksjoner på lovovertrедelser må antas å være viktige elementer i en helhetlig kulturminneforvaltning.

Gjennom flere år har politiet generelt, og ØKOKRIMs Miljøteam spesielt, vært med på å forme en utvikling i retning av et helhetlig naturoppsyn. I dette perspektivet har også kulturminnene fått sin naturlige plass. Dette gjelder både landbaserte og marine kulturminner.

Utgangspunktet for å drive et planmessig oppsyn har vært basert på sårbarhetsanalyser, som det enkelte politidistrikt har utarbeidet etter pålegg fra Justisdepartementet i 1997. Analysen inneholder en registrering av utsatte miljøverdier, og en vurdering av behov for kontrolltiltak. I forhold til kulturminnene er analysene basert på et samarbeide med de enkelte fylkeskommuner og landsdelsmuseer.

Vi vil også peke på at det i alle landets fylker er opprettet Miljøforum, som med få unntak er under ledelse av stedlig politimester. Formålet er at de sentrale beslutningstakerne, som bl.a. fylkeskommunen, skal ha et forum der prinsipielle spørsmål knyttet til miljøområdet kan diskuteres.

Straff som virkemiddel i kulturminnevernet er, så vidt vi kan se, kun så vidt berørt av mindretallets særmerknad, kap. 15, s. 154 og s. 156. Det påstås at " - Økokrim synes å ensidig rette sin oppmerksomhet mot private aktører. - ". Det ville være av interesse å se denne påstanden dokumentert.

I denne sammenheng ville det kanskje vært naturlig å vise hvilken utvikling straffnivået har hatt siden 1995, både hva gjelder overtredelse av kulturminneloven og plan- og bygningsloven. Det må antas at den oppmerksomhet disse sakene har fått i bl.a. media og lokalsamfunnene har vært med på å øke den generelle bevissthet for hva som er lov i forhold til inngrep mot kulturminnene. I så måte har politi og påtalemyndighet en viktig funksjon for å oppnå en allmenpreventiv effekt. Vi vil i denne sammenheng nevne at Høyesterett i en rekke saker har påpekt at det allmenpreventivt er viktig å reagere strengt mot overtredelse av miljølovgivningen. Det er også pekt at foretaksstraff er et viktig virkemiddel, og at kulturminnelovgivningen må være tilstrekkelig effektiv, jfr. Rt 2000 s.2023

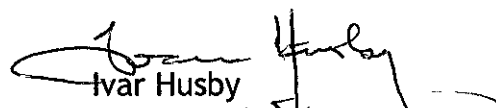
I politiet arbeides det bevisst med holdninger, ikke bare gjennom straffereaksjoner, men også med ulike kompetansehevende tiltak:

- I 2001 utga ØKOKRIM bokverket Kulturminnevern, som er distribuert til alle politidistrikter, påtalemyndigheten, domstolene og forvaltningen på ulike nivåer.
- 4 ganger i året utgir ØKOKRIM magasinet Miljøkrim i et opplag på 6200. Bladet sendes gratis til politi, frivillig naturoppsyn, påtalemyndighet, domstoler, forvaltning osv.
- Politihøgskolen gjennomfører hvert år et tre ukers miljøkurs, der kulturminneområdet har sin naturlige plass. Til nå har nærmere 500 tjenestemenn i politi og påtalemyndighetene gjennomført kurset.
- I alle politidistriktene er det egne miljøkoordinatorer, som bl.a. har ansvar for kompetansehevende tiltak overfor oppsynspersonell mv.
- På hver driftsenhet (politistasjon) er det en utpekt tjenestemann som "miljøkontakt".

Utvalget foreslår at det utarbeides en ny kulturminnelov. Vi antar at straffebestemmelsen i så fall vil forbli uendret.

Med vennlig hilsen

Beate Gangås
politimester

Ivar Husby
politiinspektør

Kopi: Justisdepartementet, jnr. 02/04081